

HÕIK

V. Ü. G. — V. K. K. — V. E. Kb. K.
AASTAPÄEVA ALBUM

HIND 15 SENTI.

J. A. Põder & poeg

Kesk tän. 14, telef. 58.

Äri asutatud 1881. a.

Soovitame oma rikkalikust laost:

maiustusi

koloniaalkaupu

vilne, napse, likööre

veine, õlut ja limonaade.

Tubakasaadused. — Ehitusmaterjal. — Rauakaubad jne.

PÕLLUMEE-
S-
TEÜHISUS

„KOIT“

VALGAS, KESK TN. 24.
TELEFON 54.

Kauplused: Valgas, Kesk tn. 24,
Laukülas, telef. Lauküla 13,
Harglas, telef. Taheva 5-e ja
Laatres.

Alati saadaval põllumajand. ja majapidamistes tarvisminevad kaubad.

Ostame põllumeestelt kõiksugu põllumand. saadusi õiglaste hindadega.

HÕIK

V.Ü.G., V.K.K. ja V.E.Kb.K. aastapäeva album

Väljaandja Õppuring.

Vastutav toimetaja J. Palvadre.
Toimetus: Kuperjanovi 10. Valga.

Peatoimetaja J. Järlik.

Õppingutegevuse

52884

sf 6027

TOIMETUSELT.

„HÕIK“ on suuremaid üritusi meie isetegevuse alal. Alul kavatsesime „Hõiku“ välja anda ajakirjana, kuid kaastööde puudusel pidime loobuma sellest ilusast kavatsusest. Alles siis, kui saime loa levitada „Hõiku“ ka kooli aastapäeva peol, tärkas meis uus puhang. „Hõik“ peab ilmuma kooli aastapäeval — see sai meie loosungiks.

Ühes avarduvate majanduslikkude võimalustega otsustasime anda „Hõigule“ kooli aastapäeva albumi tiitli. See on meie kooli ajaloos esimene kord, et ilmub aastapäeva album ning kahju oleks, kui see jääks viimaseks.

Kooli aastapäev aga oli juba väga ligidal, sellepärast sündisid kõik eeltööd kiirendatud tempos. Liigest kiirustamisest tingitult jäid viimistlemata paljudki kaastööd ning „Hõigule“ lisandus mitmeid puudusi. Toimetus teab seda ja palub lugupeetud lugejailt vabandust nende eest. Siiski loodab toimetus, et „Hõik“ leiab sooja vastuvõtu oma lugejailt.

VALGA ÜHISGÜMNAASIUMI, KESKKOOLI JA
ERAKAUBANDUSKOOLI

DEOÕHTU KAVA

„Sädes“, 23. veebruaril 1937. a. kell 7 õhtul.

I

1. KEELPILLIDE ORKESTER:
Avamäng „Joosep“ Mehul.
2. PUHKPILLIDE ORKESTER:
Avamäng „Norma“ Bellini.
Juhatab õp. J. Madisson
3. TÛTARLASTE KOOR:
a) Lilleside E. Võrk.
b) Tulease R. Ritsing.
Juhatab õp. H. Valdmaa.
4. KLAVERISOOLO:
Cherzo Chopin.
Õpilane H. Sepp III-a kl.

II

1. GÜMNAASIUMI SEGAKOOR:
a) Rukkirääk J. Jürgenson.
b) Kangakudumise laul E. Oja.
c) Varas R. Tobias.
d) Hakkame mehed minema E. Ernesaks.
e) Kantaat „Päikesele“, sega-
koorile, tenorisoolele sümfoonia-
orkestri osavõtul A. Kapp.
Juhatab insp. F. Klement.

III

1. „KAPSAPÄÄ“.
Oskar Lutsu näidend 1 vaatuses.
Osalised:
Samuel Pliuhkam, taluperemees R. Sepp IV hum.
Roosi, tema naine J. Grindul IV kom.
Elisabet, nende tütar E. Tauber V kom.
Sägi, viimase peigmees J. Hoog V kom.
Krõõt, saunanaine L. Järlik IV hum.
Kusti, tema poeg E. Tauk III-b keskk.
Maali, tema tütar L. Jaska I keskk.
Jüri, sulane Pliuhkami juures H. Tanna V-b keskk.
Näitejuht: J. Ratnik.
2. TÛTARLASTE VÕIMLEMINE.
Juhatab õp. E. Vesilo.
3. TÛTARLASTE TANTSUD:
a) Mustlaste tants.
b) Kannike. Juhatab E. Stahlberg.

IV

TANTS.

Iseseisvusele!

Saada iseseisvaks, säilitada iseseisvust nii riiklikus elus kui ühiskondlikus, riiklises mõttes on motiiv, mis heliseb läbi terve me elu. Hällist hauani ei teegi me muud, kui püüame end rahuldada, vabaneda sellest, mis meid alati vaevab, takistab meid meie ettevõtteis, mõtteis, otsustes. Ühesõnaga — ihaldame vabadust, võitleme selle eest, selle nimel.

Sündides on laps väeti, nõder, mähkmetes. Ta ei rahuldu aga sellega, vaid treenerib end pika peale niikaua, kuni „iseseisvus“ sõna otseses mõttes käes, kõndimine, jooksmine jne. selge. Ilma sellise puhtfüüsilise iseseisvusega oleks elu vilets.

Samuti on lugu toiduga. Õrnas lapseas on inimlaps, loomulikult, sunnitud leppima sellega, mida talle pakutakse, kuid pikkamisi areneb tas oma maitse, oma tahe — ta sööb ja joob rahuldustundega ainult seda, mida ta ise tahab. Kah iseseisvus. Õieti igal alal tahaks inimene oma tahtet kehtimas näha. Kuid, et ka teised sedasama püüavad, tekivad vastuolud, kokkupõrked. Keegi ei taha alla jääda, ori olla — isand olla aga — igäüks. Nii kestab võistlus ja isegi võitlus, sellejärgi milliste isikute ja ühiskonnaga tegemist, igasugu orjastamise vastu ja iseseisvuse ning sõltumatuse nimel alalõpmata. Tsiviliseeritud ühiskonnas, kus kehtimas moraalsed normid ja seadusevormid, võib see võitlus, arusaadavalt, küll ainult kultuuriline olla. Toore vägivallata. Õeldakse: võitlus oleviku eest. Päämiselt materiaalsel-majanduslikel alal. Kuid „inimene ei ela mitte üksipäini leivast“ kõlab Kristuse klassiline lause. On mõeldud selleks väärtusi, mis ei kuulu materiaalsesse, maisesse valda — leivasse vaid aadete, mõtete — vaimu maailma.

Ka siin pole lugu teissugune. Ikka võitlus. Tuletame vaid meelde sangareid usu-, maailma-vaadete- ja mitmesuguste tõekspidamiste aladelt: ristiusu märtrid esimese 4 sajandi kestes, siis Giordano Bruno, Galilei, Huss, Luter, Kopernik j. t. Lõpuks rida „vaimupriiuse“ prohveteid igasugustel aladel.

Vaatamata välistele sagedastele äpardustele, kannatustele ja isegi märtrisurmale, olid need arvukad vaimukangelased siiski õnnelikud. Ja terve õilis järelepõlv ning noorsugu kõikidel aegadel ning mail nimetab aukartusega nende nimed põlvest põlve...

Priius, kallis anne!

Kõrgemale püüdkem

Kõige vääga,

Vaimu priiust nõudkem

Terve elu a'a. Tuntud rahvalik laul.

Meie õnn asub meie teadvuses, meie sees, mitte väljaspool — kinnitab Schopenhauer. „Õnnelik on see, kes ise end rahuldab“ võime Aristotelese järgi tsiteerida. Ja üks andnud Aleksander Suur Aristotelese õpilane, vähenõudlikule filosoofile Dioogenesele väärrika tunnustuse anudes temalt, nagu räägib anekdoot, tunnustust.

Olla vaimselt iseseisev, oma mõtteilt, aadelt vaba, sõltumatu, luua eneses tubli teadvus vaimu üleolekust materia üle, peletada orjameelsus — sarnast „vaimupriiust“ võib ja peaks saavutama ning eneses säilitama igäüks võitluste kiuste välispidise olemasolu eest. Vastasel korral ei leita välises õnne jahis mingit tröösti vaid kannatatakse, polda iseenesega rahul. See viimane ongi ülim õnnetus.

Oleme ise eneste õnne sepad. Ja seda võime. Olgu siis, et otse saatus, kuid seda harva sekka lööb. Vaatamata välistele kannatustele ja äpardustele püsib see inimene ikkagi õnnelikuna tasakaalukana ning väärib aukartust, kes ennast pole alandanud ega häbistanud autusega ei orjameelse lõmmitamise ega ülbe hoolimata käitumisega oma kaasinimeste suhtes, kellest ta väliselt „üle“ on.

Meie riigi löi õieti vaim, vabaduse aade. See vaim pani materia liikuma, mille üllata-vaks tagajärjeks ilmus Eesti Vabariik.

Vabariigi 19. iseseisvuse aastapäeva puhul on meil sobiv sellepärast konstateerida vaimu hegemooniat, meelde tuletada iseseisvuse juuri, ühtlasi kohustada endis kultiveerida „vaimu priiust“, millest tihti laulame. Kool pakub õpilastele lugematuid näiteid sellest, virgutades noori vaimlisele iseseisvusele õilsusele, manitsetes ühtlasi selga pöörama orjameelsusele, passiivsusele, laiskusele nii mõtetes kui tegudes.

Kui meie kõik siiralt hindame seda olulistemat osa meie õnne hoonest, teenime Tõde, Ilu, Voorust, siis võime kindlad olla, et ka meie ühiskond ja eesti rahva Suurteos — Iseseisev Vabariik — püsib, kasvab, kosub. Ja see olgu meie ühine soov. Sellepärast noored: Lehvigu sini-must-valge iseseisvuse lipp teie ees, loitku iseseisvuse püha tuluke teie sees.

23. II. 1937.

A. R.

Lugu Väikesest Inetust Tüdrukust.

Ep unistanudki Väikene Inetu Tüdruk printsist päikesetõllaga, nagu neist tavatsetakse pajutada muinasjutes. Ainult kellegist, kes oleks veidigi kena temaga. Sest inetu oli väikene tüdruk, nii inetu, et linnudki teda nähes lakkasid leelutamast ning heitunud pugesisid paku. Ja inimesed taotsesid katta kätega näod tüdrukukese lähenemisel ning sõnuda: „Oo, vältigem tolle soerdi nägemist: muidu hävib söögiisu!“

Kibestasid nii nad Väikese Inetu Tüdruku.

* * *

Kord lonkis tüdruk sihitult ning roidunult ruugel, kõrbkuumal külaleel. Tinakarva oli taevast, tinakarva lebas pisikene veelaik äraeksinud utena teekallakul ning tüdrukukese meeolugi oli tinakarva. Väsinult asetas ta end istuma lombikese kõrvale, ep hoolinud, et toogi aiva kõlas oma peene, kõrbunud häälega:

„Inetu tüdruk! Inetu tüdruk! Tee, et saa kaod!“ Ei hoolinud teps sellestki, et päike üpris võõrasemalikult ta paljaid jalgu kallistas. Sest Väikene Inetu Tüdruk oli väga väsinud.

Ja teate teie, mis siis juhtus? Kummalist kaemust nägi ta.

Korraga ep olnudki enam tinakarvalist taevast, ei lompi, ega meeolu. Oli ainult Väikene Inetu Tüdruk ja kirevad lehed, lehed ning aina lehed.

Ning keset värvikülla tohtu ronkmust kariikas, leebust, nukrust õhkuv ronkmust kariikas. Uudishimulikult lippab tüdruk kariika manu, kummardub sisse kaema, kaeb — ning jahmub. Sest kariikast naeris talle vastu ta oma nägu,

küll oma nägu — ent mihuke? Jah, kaunis oli seesinane, kaunis kui vesiliilia. Punased juuksepuhmad metsikus, maalilises segadikus. Ning midagi hingestamas nägu, andmas sellele ilmet, midagi, mis sarnles jumalate anniga Olymposelt..

Kaua ning hardunult vaatles oma peegelpilti Väikene Inetu Tüdruk.

„Miks aga luiskab too kariikas nii õelalt?“ päris siis eneselt.

„Ep luiskagi, väikene. Ta väidab ainult, et sihukene olla, — säherdune oleks sinu õnn võibolla suurim õnnedest.“ Tüdrukukene pöördus ümber ning nägi kahte tumedat silma siiralt ning südamikult naeratavat talle öömustast mantlist. Ja teadis nüüd tüdruk, et prints oli tulnud, prints päikesetõllas. „Õnnemaal oled,“ lausus too vaikselt. „Enamikele inimesile kuulub üks lehekene. Ep mahugi teps kõikide õnn ühe liistu alla. Kariikas aga kuulub kõigile!“

Ja embas õrnalt Väikese Inetu Tüdruku oma pikkade, luisete kätega.

* * *

Nad leidsid ta tinahalli poriloigu kõrvalt, ruugel, kuumast pakatunud maanteel. Ja külmgil oli. „Ep olnud tema küll jumala loom“ arvasid päid kokku pistes eidekesed. Sest inetu tüdruk oli nüüd veatu ning kaunis nagu mõni nümfi. Midagi hingestas ta nägu, tegi selle ilusaks. Nukras segadikus lebasid paatunud liival leekpunased juuksepuhmad. Väikene Inetu Tüdruk oli leidnud oma õnne...

Maiu Lepik.

Kambamehed.

Kui tol õhtul juhtuks keegi Kusta Toomi lagunud maja sisemusse vaatama, oleks ta kindlasti üllatanud.

Kusta Toomi maja asus Kana umbtänavas ja oli lagunenu seiskorras peale seda, kui Kusta Toom vaimuhaigeks jäi. Tema hooldajad aga ei lasknud maja lammutada.

Seisis see tollelgi õhtul kõvera katuseharjaga nagu vana „hobusekronu“ selgroog. Akendega, pigemini akna aukudega, sest aknaklaase ega akna raame polnud juba mitu aastat. Vist peksid neid poisid „rakulkadega“ katki.

Nii siis polnud tol õhtul see üksik maja

siiski tühi. Mõõdakäija oleks kindlasti laudade vahel, mis asendasid aknaid, märganud tulekuma, kuid kellel sinna asja ka oli.

Sellepärast valisidki selle üksildase maja „kurikuulsad kambamehed“, kõik Kõie tänava poisid, omale koosolekuruumiks. Neid oli kokku viis. Et segadusi ja korratusi ei tuleks, valisid nad oma keskelt ülemjuhataja — Kõvernina Antsu, oli ju kõige tugevam, kuidas sa siis teda ei vali — võid veel saada „kitli“ pihta. Tema adjutant oli Kadri Juku, tema ema, Kadri, oli pesunaine ja peses sageli Kõvernina Antsu emal pesu, nii siis arusaadav — „onupoja“ poliitika.

Teised olid kindralid: ratsaväe kindraliks oli Junts, isa oli voorimees, lennukiväe kindraliks — Tõnis, kord lendas ta puu otsast alla, tähendab omas juba vastavad kogemused; mereväe admiraliks — Kusta, vist sellepärast, et tal oli suur küna, milles kindralid „sõudsid“ endal käed rakk. Ega sellepärast tule arvata, et nendel ka läheduses vett oli — ei, nad sõitsid kuival maal. Nagu näete lihtsõdureid polnud. Kambamehed arvasid, et lihtsõdureid pole tarvis — miks neid, kindralid on ju kangemad ja tähtsamad.

Tol õhtul nad kogunesid, et pidada koosolekut, sest Tõnisega ühte majja asus elama keegi väga kahtlase tegevusega härra ja nad arutasid mida nüüd teha. Hommikul vara läks ta imeliku aparaadiga minema ja tuli tagasi alles hilja õhtul. Siis asus ta aga kõige kahtlasema asja juurde. Istus laua taha ja hakkas joonistama „sirkliga“, kõiksugu pliatsitega ja tindiga. Mõõtis, uuris ja muudkui joonistas. Tema käe alt ilmusid kõvale sinakale paberile kõiksugu jooned ja joonekesed, ringid ja ringikesed, rohelised, punased, sinised ja mustad. Ülemjuhataja arvas, et need paberid olla mingisugused „skitsid“ või „kitsed“. Kusta arvas, et need olevat „plangud“, „plaanrid“ või midagi sarnast, see pole just tähtis, aga tähtsam on see, et „kambamehed“ otsustasid — mees on salakuulaja, kes valmistab vaenlasele „kitse“ ja „plange“.

Poisid otsustasid hävitada salakuulaja kodumaalt ja olla kanged isamaalased. Tõnis ja Kõvernina Ants pidid tungima majja päeval, mil salakuulaja oli kodust ära ja varastama paberid, et neid siis asitõendusena politseile ja kohtule esitada. Kadri Juku, kui ülemjuhataja adjutant, pidi teostama majavalve, seni kui Tõnis ja Kõvernina Ants majas olid. Tema abilisteks olid Junts ja Kusta. Tegevus oli hästi läbi mõeldud ja juhul kui neid keegi näeks oleks Tõnisel hää vabandus — „oma“ majas mängime peitust.

Järgmisel hommikul salakuulaja lahkudes asusid Kadri Juku, Junts ja Kusta valvele. Uks hoovivärava, teine majakoridori ja kolmas tänavale. Tõnis ja Kõvernina Ants, muukraud käes, hiilisid salakuulaja ukse taha. Natuke pingutust ja peagi avanes uks. Kiiresti Kõvernina Ants lähenes töölauale ja kraapis kokku mis aga sai. Tema sülle kogunes hunnik kõiksugu pabereid ja jooniseid. Tasakesi hiilis ta Tõnisega, kes ootas ukse juures, välja. Enne seda aga pabereid kõhu peale pükste alla peites. Hoovis ootasid neid ülejäänud kindralid. Siis teeseldes, et nad mängivad „lekat“ jooksid karjudes minema. Muuseas hoidis Kõvernina Ants kõhtu kinni nagu kõhuvalus vanaisa — kõhu peal olid ju paberid. Viinud paberid Kusta Toomi lagunenud majja, poisid lahkusid võidutsedes. Nad otsustasid, et parem viivad paberid politseisse järgmisel päeval.

Järgmisel päeval peale kooli läksid poisid kohaliku lehe toimetusse ajalehti müügiks saama — teenisid ise endile „kinoraha“. Kui suur aga oli nende üllatus kui esimesel leheküljel ilutses suur pealkiri:

„Sissemurd Kõie tänaval nr. 6.“

Peaaegu korraga nad karjatasid üllatusest, sest see oli ju maja kus Tõnis elas. Enam vähem toibunud lugesid nad edasi, et eile tundmatud isikud on murdnud sisse maamõõtja elukorterisse, varastades plaane ja dokumente, millel aga suurem tähtsus puudus. Muud väärtuslikku poldud kaasa võetud. Asja selgitavat politsei.

Kõigil korraga tuli neil kõrist sõna — maamõõtja, mille eest oleks neid kadestanud iga massdeklameerijate koor. Nad vaatasid üksteisele otsa, nagu oleks elava konna alla neelanud. Kuid Kusta lohutas neid öeldes: „Suured mehed võivad ka mõnikord eksida!“

Vladimir Grigorjev.

Ahju peal istudes ei saa kindraliks.

Loomulikult ei saa seda vanasõna sõna sõnalt tõlgitseda. Säält tuleb otsida enamat sisu, kui nähtub esimesel pealiskaudsel pilgul. Üldiselt võib vanasõnade kohta väita, et nad oma suures enamikus on juba rafineeritud tõde, kui põlvest-põlve edasiantav pärand.

Võib ju juhtuda, et niimoodi kantakse edasi

hoopis väär tõde, kuid juhused jääb ikkagi vaid juhuseks. Lõppeks oleneb see mitmesuguste inimeste erinevast seisukohast. Näit. mõned inimesed ütleksid vanasõna kohta „õlut juuakse januta“, et nende janu tõesti õlu kustutab ning paneb ühtlasi uue toobi järele janunema. Mina isiklikult siiski arvan, et meil praegugi käsitle-

tavas vanasõnas „ahju peal istudes ei saa kindraliks“, kui esiisade läbilõõnud pärandis, peaks peituma ivake tõde. Paljast arvamusest kahjuks aga ei piisa. Vanasõnad on nagu teoreemiks, mis nõuab tõestamist. Kohaseimaks sellele otsarbele osutuvad muidugi näited tegelikust elust. Enne aga, kui näidete juurde asuda, tuleks veidi veel peatuda vanasõna mõtte man. Täiesti loogiline, et kui inimene aina ahju peal istub, ei saa tast siis kindralit ega vürtspoodnikkugi. Isegi viimane amet nõuab allaronimist. See oleks vist küll otsene mõte. Kaudne aga: ilma tahte ning teotsemiseta ei jõuta kuigi kõrgele. Muidugi tuleb siit lahutada edu igasuguste sahkarduste, nn. „mahhinatsioonidega“ ning „onupoja poliitikaga.“ Üldse teenitult on tagatud edu ainult neile, kel on teatavaid iseloomujooni ning kalduvusi. On vaja tahtejõudu, energiat ning teotsemisihha! Mõiste „kindral“ on sel juhul seatud nagu ideaaliks, võimete tippsaavutisena teataval alal. Selline on siis sisu analüüs.

Sobiva näitena tõestusel võiks tuua tänapäeva Euroopas rolli mängivate nimekamate riigimeeste kujusid. Kas mõnigi oleks neist jõudnud niikaugele, kui tal poleks varuks olnud teatavaid, eespool mainitud omadusi. Raudne tahtejõud + raudne energia = edu.

Peaaegu nii kõlab too valem.

Siiski ei piisa ideaalseile riigimehile kaugegtki veel mitte neist omadusist. Ideaalne rahvajuht peaks veel suurepäraselt tundma massi psühholoogiat, üldse olema hea inimestetundja — ja evima õnnelikku juhust.

Rääkides kord juba suurtest meestest, ei saa kuidagi puudutamata jätta ajalugu. Edu tagava tüübi elava kehastisena võiks nentida Karl XII-ndat. Pisikesed, populaarseks saanud jutukesed näitavad ilmekalt, kui kõrgelt Karl juba poisikesena hindas oma ausõna, ning et tal ka jätkus tahet noist lubadusist kinni pidada jne.

Muidugi on lubatav pooli neist saagadest mitte uskuda, kuid ikkagi tuleb Karl XII-ndat pidada üheks suurimatest, keda annud ajalugu. Üks kaasaegne rootsi ohvitser ütleb temast muuseum järgmist: „Karm oli ta iseenese suhtes, teiste vigadele aga andestav ja arusaaja!“

Kui paljuütlev lause! Ka selles peitub tükkike kindraliks saamise saladust.

Sama kujukas on ka näide Louis XIII paremast, õigemini paremast ja vasakust käest, Richelieuust. Kes julgeks eitada, et tark, auahne ja energiline riigimees evis oskust ennast läbi lüüa?

Kirjandusest ma näiteid ei hakka tooma, kuna võib tekkida kahtlusi käsitletava teose ainestiku reaalsuse kohta. Olgugi autoriteetne kirjanik, leidub ju igasuguseid kirjandusliike. Ja kui pihtida, ma ei ole eriti hästi kursis nimekamate realistidega. Selle eest jutustavad faktid palju enam kirjanikest enesist. Eriti on meelde jäänud, millised olid Topeliuse esimesed suleharjutused. Suur „treening“ tegi käperdised hubasteks lugudeks, ning kirjaniku enese üheks populaarsemaks kujukse oma kodumaal. Harjutus teeb meistriks!

Kokkuvõtt oleks üldiselt järgmine: selleks, et kõrgele jõuda, peab inimene evima teatavaid iseloomujooni. Energiat. Et energiline olla, vajatakse tahet. Tahtejõudu saab aga igaüks endale ise kasvatada. Andekust, arukust, auahnust. Patt oleks väita, et inimene püüab kõrgele ainult materiaalsete huvide pärast. Leidub ka auahnitsejaid ning idealiste.

Ja siis — paneb juhus võibolla käe kõigele peale, või nagu tavatsetakse öelda: saatus. Tuleb jälle otsast alata ning pingutused võivad mittemidagi aidata. Kuid vanasõna jääb siiski sisuliselt õigeks. Teenitult ei saa küll keegi ahju peal istudes kindraliks.

M. Lepik.

Kui õpetaja unustas prillid...

Kui käisin algkoolis, unustas õpetaja sageli prillid tuppa ja siis ikka see langes näppu, kes ennast juhtus ülearu liigutama. Mõnikord olid siiski need äraandlikud klaasid tal ninal ja siis oli mul sõit sees. „Noh loe edasi!“ käskis ta mind. Lugesin... „Tsit — pea!“ katkestas ta lugemise. „Näita kust otsast sa loed!“... Ulatasin talle vihu ja jäin ootama otsust. „Kus vihik on?“ nõudis ta. „Eks õpetaja härra ikka ise näe!“ vastasin häbelikult. „Kas see kellegi

vihik on?“ noomis ta. „Kuhu lehed oled pannud? Ja need ülejäänudki nii ära määritud, et paras paberikorvi visata!“... „Ja vot, näe, läks viltu, mä — määrisin ära. Egas ma me — meelega teinud!“ vabandasin.

„Nõ või mä — määrisid ära!“ pilkas ta mind. „Täna ei saa enne koju, kui oled kõik ülesanded korralikult ümber kirjutanud... Vaatan, kas hakkad korralikult töötama või ei!“

Ei nüüd aidanud enam vabandused. Kui

tunnid lõppesid, siis parandasin mõned numbrid, eemaldasid tindiplekid lehtedelt ja läksin jalamaid koolipapa jutule. Ühkelt seisis ta keset tuba, käed taskus ja rind ees. Prillid olid millegipärast üles laubale lükatud ja mind ta siis muidugi ära ei tundnud. „Kes seal on?“ küsis ta. „Eks ikka Henn, kelle te ise kinni jätsite. Mul nüüd vihik korda seatud. Palun, kas võin koju minna!“

„Või Henn...“ tunnistas ta mind. Tuli siis mu kõrvale, pani oma käe mulle õlale ja jätkas: „Oled kärmas küllalt, ainult tahad ergutamist. Millest see tuli, et need lihtsad ülesanded sul nii nässus olid ja vihik tundmatuseni määritud. Ei saa aritmeetikast jagu või?“

„Saan küll!“...

„Jah ma näen ise ka, et sa ei ole nii puupea. Ainult neid vigureid on üpris hulga. Kuid nüüd kevadel pead nad kõik unustama; siis parandad veel numbraid. Kas lubad, et see korrarikku mine jääb viimaseks?“

„Jah!“ töotan...

Nii olime jälle parimad sõbrad. Lahke naerusega võttis ta mu vihu. Kuid prillid olid äkki ära kadunud nagu „maaalla“. Küll otsis ta neid igast kohast, kuid tagajärjeta. Maadle-

sin kallaletikkuva naeruga, kuid teeseldud tõsiseusega aitasin otsimises kaasa. Pugesin isegi korraks laua alla ja jälgisin kuidas hajameelne koolipapa mööda tuba „saalis“. Muidugi ei juhtunud ma ta tähelepanu prillide asukohale, sest olin kindel, et mu vihik jätab veel palju soovida.

Peagi oli terve tuba läbi tuhnitud ja et prille ei leitud, laskis koolipapa mu koju.

„Hea küll“ laususin kaastundlikult ja läksin klassi, kust tõin portfelli. Õue astudes nägin õpetajat seal seisvat ja arutas vist prillide salapärase kadumist. Tuli paratamatult temast mööduda. Tõstsin mütsi ja laususin veel kord „Head aega!“...

Mu ilmumine oli ootamata, hää mehelik ja kindlasti pidas ta mind võõraks. Sametpehmel toonil võttis ta mu hüvastijätku vastu ja noogutas sealjuures päraga. Kuid just nüüd kukkusid prillid talle ninale. „Ai—h“ ehmus ta, kuid orienteerus varsti ja lipsas häbelikult majja...

Mind piinas terve kodutee veendumus, et nüüd ootab mind kindlasti üks tubli peapesu, kuid see oli asjata kartus. Hommikul ütles ta mulle naeratades ühe tavalise lause: „Inimene õppigu esiteks ennast tundma!“... X

Liisikese jõulud.

Oli külm talvapäev. Taevas oli paksus pilves ja vihistas väikesi lumehelbeid alla maapinnale. Väike Liisike istus akna all ja vaatas välja, kuidas naabrilapsed kelgutavad väljas mäekünkal.

Liisikese nägu oli väga kurb. Ta istus väikides akna all, väike ninake surutud vastu aknaruutu ega rääkinud ühtki sõna oma väikese venna Elmuga. Taevas muutus tumedamaks ja hakkas ikka rohkem sadama. Oli ju jõululauapäev ja kõik ruttasid metsa jõulupuud tooma. Peagi nägi Liisi lapsi tulevat metsa poolt kelgudega ja igal ühel oli neist väike kuuseke kelgul. See tegi Liisi meele veelgi kurvemaks. Paar palavat pisarat veeresid tal mööda põski alla. Liisi oleks läinud ka metsa endale jõulupuud tooma, aga ta pidi väikese vennakese järele vaatama. Ka olid tema kingad katki, nii ei saanudki ta minna. Liisi ema oli vaene pesunaine ja nii ei saanud ta kodus Elmu juures olla, vaid pidi endale ja lastele leiba teenima.

Ilm muutus pimedamaks ja pimedamaks. Liisike võttis paar kuivanud leivapalukest, sõi ise ja andis väikesele vennakesele ja läks kurva

südamega magama. Alles hilja õhtul tuli ema koju. Ta silmad särased õnnest nagu väikesel lapsel. Ta astus sisse suurte pakkidega, mis olid peidetud põlle alla. Kuid toas oli kõik tühi. Lapsed magasid rahulikult, ainult vana seinakell lõi aeglasi pauke. Ema pani pakid lauale ja hakkas kohe kütma tuba, mis oli juba kaunis külmaks läinud. Siis tuli ta laua juurde tagasi ja hakkas pakke lahti harutama. Ta jäi imestunult seisma ja pisarad valgusid talle silma.

Pakis oli posikese palit, tütarlapse kingad, müts ja paar sukke. Teises pakis oli maiustusi, jõuluküünlaid ja teisi väikesi asju. Vaene pesunaine läks veel metsa, tõi väikese jõulupuu, ehtis kingitud maiustustega ja pani laste voodi juurde. Enne magamaminekut vaatas ta veel oma jõulukinke ning läks rõõmsa südamega magama.

Teisel hommikul oli Liisi esimesena üleval. Ta hüppas kohe voodist välja ja tahtis akna juurde minna. Äkki silmas ta jõulupuud nurgas ja jooksis selle juurde. Kõik eilne tusk ja kurbus oli kadunud ja Liisike oli väga rõõmus ühes ema ja väikese vennaga kogu pühade aeg.

„Kastepisar“

Miša.

Ta oli heasüdamlik, umbes 12-aastane, suurte tumepruunide silmadega ja tumeda nahavärviga poiss. Eriti sobisid talle ta mustad juuksed, mis mõnikord salkudena otsale langedes andsid talle mustlaslapse metsiku ilme. Ta ema, tsirkusenaine, suri kui Miša oli 10-aastane ja nüüd elatas Miša ühes oma isaga endid teiste lõbustamistest laatadel. Nende elu oli vilets, sest kõik saadud raha jõi isa maha. Isa ei hoolinud palju Mišast ja sageli peksis isa teda tühiste asjade pärast.

Kord peatusid nad ühes väikeses külas. Külalapsi huvitas eriti senitundmatu riidest maja ja ka pruuninahaline Miša, kes oli agarasti ametis ja lastele tegi nalja mõne hundirattaviskamisega. Öhtusele etendusele oli kogunenud palju rahvast ja Miša oli kõikide lemmik.

Järgmisel päeval tegi isa Mišale ülesandeks muretseda külast toitu, ja kiiresti ruttas Miša käsku täitma, sest isa oli jälle purjus. Alles siis, kui hakkas hämarduma sai väike Miša koju poole tagasi tulema tulla.

Olles juba poolel teel, tuli talle vastu salk külapoisse. Need olles märganud Mišat hüüdsid: „No vaadake, kus väike mustlane!“ Miša oli peagi ümbritsetud poistest, kes teda torkima hakkasid. Ehkki Miša suutis end taltsutada, vihas ta äkki ja nüüd asusid poisid talle kallale ja vaest Mišat pekseti käte ja jalgadega. Viimaks tugev hoop riisus talt mõistuse. Poisid, nähes seda, põgenesid.

Kaua lamas Miša poris. Ärgates tundis ta tugevaid valusid külgedes, nii et ta end liigutada ei suutnud. Nõrkusehoog valdas teda... Kujukalt tekkis ta silmi ette isa nägu.

Miša tundis instinktiivselt, et kui ta kohe koju ei lähe, peksab isa teda halastamatult. Ja mis saab homsest esinemisest? Hirm tõi talle tagasi ta jõu. Suurte pingutustega tõusis ta üles ja komberdas telgini. Seal kuulis ta häälteköminat ja läbi väikese augu nägi ta, et isa ühe mehega, kes varemgi oli ühes isaga joonud, ka täna seda tegid. Miša kartis minna telki ja pugesse selle eest vankrisse.

Murelikult lamas Miša vankris. Kui isa viimati jälle selle mehega kaklema ei hakka... Klaasiklirin telgist pani ta võpatama. Ta kuuleb vandumist ja läbi telgiriide näeb ta kahe kakleva mehe siluetti.

Kolin... ja laud ühes lambiga kukub. Telgis on nüüd vaikus, ainult valgus on pisut suurenenud. Telgiuks avaneb ja võõras mees kaob pimedusse.

Korraga tungib hele leek läbi õhukese riide. See võtab tuld ja varsti on kogu telk leekides. Telk põleb! Miša on saanud jälle tagasi oma liikuvuse. Ta peab ometi välja tooma oma isa, enne kui telk kokkulangeb. Kuid on juba hilja, leegid on võimsad ja Miša ei pääse sammugi edasi.

Meeleheitlikult hakkas ta hüüdma isa, kuid mingit vastust. Nuttes langes ta põleva telgi ette. Midagi ei märganud ta enam, ei kokkulangevat telki, ega kohaleruttavaid külainimesi. Ta ei tunnud, kui teda haarasid tugevad käed, asetaskid ta vankrile, ja siis ta aeglaselt külla sõidutasid. Miša ei tunnud enam midagi.

Ta oli vaba, nii vaba, nagu ta oli alati soovitud olla.

Lidia Pekku.

Finaal minu vaatevinklist.

Juba ammu enne õppetöö lõppu jõuludeks oli V. Ü. G., V. K. K. kangematel meestel ja naistel niisugune kibe jooksmine, et mina päris imestasin, mis neil õige lahti peaks olema. Et oma uudishimu taltsutada, peatasin ühel reedel päeval oma sõbra Kikka-Antsu tänaval kinni ja küsisin, et ole nii kange mees ja ütle, et mis sääb koolimajas õige lahti on. On kuulda iga päev igavest müra ja kisa. „Meil on eelvõistlused käsipallis. Finaal on homme. Osta üks pilet ja tule.“ Ja nii määriski ta mulle pileti kaela ja läks koolimajja. Mina aga ruttas

sinu koju, et teha vastavaid ettevalmistusi — pükse pressida ja lipsu korda seada.

Nii jõudiski see õnnis finaali kätte. Pahaaimamatult astusin saali. Kohe ukse all prantsatas mulla lagipähe üks suur ja raske pall. Silmist löi tuld. Tuikudes asusin oma kohale, kus hakkasin vaatama saali keskel olevat sagimist. Suuri ja väikesi palle sadas ühtelugu igasse nurka. Eriti kange oli neid suuri palle viskama üks atleedivälimusega poiss. Küllap ta vist viskaski selle palli minu pääkolu otsa. Järsku ilmus saali üks pikk mees ja vilistas poi-

sid, kes saalis, vabandage, kes platsil palle loopisid, saalist välja. Vist hakkas tal kahju oma tegevusest, sest kadus ka ise kuhugi. Nähtavasti käis vist vabandamas poiste ees, oma mõtlemata teo pärast, sest ilmus ühes poistega uuesti saali. Nüüd ronis see vilistaja ühe redeli otsa ja finaali algas. Kohe üks kange mees hakkas suruma. Sain mõne matsu pihta, aga ega see viga mulle midagi ei teinud, kuigi mõni naisolend vist hirmsasti kannatas, mida järeldasin kisast. Hiljem kuulsin, et selleks osutus üks Linnu nimeline tütarlaps. Tundsin talle südamest kaasa. Oli äge võitlus ja lõpuks öeldi, et finaali võrkpallis olevat võitnud 5. humanitaar klass. Tahtsin minema panna, aga sõber Ants ütles, et olevat veel tüdrukute võrkpall, korv-

pall ja kõige lõpuks tants ühes kombusöömisega. Tütarlaste mäng oli väga rahulik ja ilus, nii et oli lust näha. Korvpall aga sellevastu oli äge. Nägin platsil ka seda atleeti, kes ennist mulle palliga pähe lahmas. Näitasin talle rusikat. Noh nüüd ta küll vihastas. Tampis mind käte ja jalgadega, niipea kui aga mahti sai. Kuidas korvpall lõppes ei tea, sest puruvigasena komberdasin koju, kus põdesin kaua n. n. finaalihaavu. Finaalidele ma aga enam ei lähe, tehtagu või tõrva. Sest oma elu ja tervis on ikka kallim, kui mingi korvpall.

Seega lõpetan ja soovin teile armsad „Hõigu“ lugejad parimaid tervisi.

Pollux.

Kevade saabub.

Langeb kuld kollaseid kiiri
päikesekettalt maale alla,
ei keegi pane neile piiri:
las sulatavad külmunud maakoore vallal

Soojad tuuled lõuna kaarest,
kiirustades tulevad —
kahvatunud lapsukesed
kevadet nüüd ootavad.

Tõmbub mustaks metsaalune
paljastub roheline sammal,
vabanedes jääkattest ojake,
tervitab kuusekest kaldal.

Juba kuld nokk õues lendab
otsib toitu endale,
läbi sooja uduvihma —
saabub ilus kevade.

Lidia Pekku.

Keeleküsimusi.

Koolis õpetatakse ja õpitakse hoolega eesti õigekeelsust. Siiski tehakse sageli vigu — kuigi ollakse neis teadlik. Tahan „Hõigu“ kaudu hoiatada meie kõnes ja kirjas sagedamini esinevaid vigadest.

Ärge ütlege: igatpidi, vaid: igapidi. Liit-sõnus täiendsõna ei käändu. (Erandid: vaeslaps j. t.)

See jäi tagaplaanile (mitte: tahaplaanile). Siin on samuti liit käändsõna. Küll on aga õige: läks tahapoole (liit mäarsõna). Mitte: eeskätt ja teistsugune, vaid: eeskätt ja teissugune.

Vale on: suhkurt, meetert, elektert; õige: suhkrut, meetrit, elektrit. Need sõnad käänduvad nagu number — numbri — numbrit.

Ärge tarvitage: autote, preilite, vaid: autode, preilide (nagu summa, 2 silpi, II välde).

Õige on otsus — otsuseid (mitte otsusi, sest II välde). Küll aga põhjus — põhjusi, tervis — tervisi (III välde).

Diplom — diplomi — diplomit — diplomite — diplomeid (mitte: diplome!).

Samuti käändub sõna eksam.

Mitte kunagi valgalane, nagu tarvitatakse „Lõuna-Eestis“, vaid: valklane, -lane liitub tugevale astmele (eestlane, tartlane; küll aga virulane).

Eile (mitte: eila).

TEHKE VAHET!

Alluma ja alistuma.

Alluma (millelegi). Kool allub Haridusministeeriumile.

Alistuma (alla heitma). Ta ei taha alistuda otsusele.

Nimetama ja mainima.

Nimetama — nime andma, määrama.

Mainima, näit.: Ma oma kõnes mainisin seda. Omal ajal mindi sõna mainima'ga liiale, hiljem kadus ta hoopis kõnest. Teda on siiski vaja.

Käitumine, ülalpidamine, ülespidamine.

Käitumise all mõeldakse elukombeid.

Ülalpidamine on elatamine ja ülespidamine on keelest välja heidetud. Seda sõna üldse pole vaja tarvitada.

Elab, eluneb.

Ta elab, pole surnud. Eluneb, näit.: ta eluneb Valgas. Seni üteldi: ta elab Valgas.

Abikaasa ja abikaas. Ainuke õige vorm on abikaasa, olgu mees või naine.

Enesele, omale.

Võttis asja enesele. Andis oma raamatu mulle. Oma on ühenduses teise sõnaga.

Roim ja mõrv. Roim on igasugune kuritöö, mõrv aga mõrtsukatöö.

Ütelge padjapüür, mitte: padjapöör.

Järgi, järele, järel.

Tunnen teda näo järgi. Päevakorra järgi on järgmiseks punktiks: valimised. Ta tuli mulle järele. Ta on mul järel.

Kogu ja terve. Kogu linn teab, kes on miljonite võitjad. Ta on terve.

Tagajärg, tulemus.

Mingi teo tagajärg. Hääletuse tulemus näitas, et valituks osutus härra Kallio.

Näide, näitus, näidis.

Toon näiteks ühe sõna. (Näide—näite). Korraldati põllumajanduslik näitus. Näidis on muster, proov.

J. Palvadre.

Kurioosumeid ja nalju.

PROFESSORLIKKE KURIOOSUMEID.

Kosmograafia tunnis: astronoomilised olengud — kuu on täis.

Referaadil Berliini olümpiaadist referent mainib muide: noodipuldil asetses flööt ja flöödi kõrval oli klaver (ise lisab selgituseks) ega see olnud suur tiibklaver, vaid väike harilik klaver.

Lastevanemate koosolekul mainib üks kõnelejaist: inimesel on palju luid — neid on ligi 160 (?).

NALJU.

Kooliposs esimesest klassist läks apteeki. «Mamma palus viie sendi eest kirburõhtu?»

Saanud rohu ta lahkus. Tüki aja pärast tuli poiss uuesti ja küsis «rohu» tarvitamise õpetust. Apteeker vastas tõsiselt:

«Mine koju, püüa suur kirju kirp kinni, kõdita tasakesi kõhu alt, kuni loomakene naerma hakkab — siis viska talle rohtu suhu.»

Eidekene kohtas külateel poissi.

«Kuhu sa siis pojukene lähed?»

«Tulen karjast. Peremees söimas — tulin ära. Ütle, kas söimamine midagi teeb?»

«Ei tee pojukene — Jumala tuul on vahel. Säh, aita mul korvi kanda!»

Poiss teada saades, et korvis on õunad ja marjad, pistab jooksu. Eit saadab teda söimuvalinguga. Poiss aga vastab: «Ega söimamine midagi tee, Jumala tuul on vahel.»

ARMEENIA MÕISTATUSI.

1. Roheline ja ripub võõrastetoe seinal?
2. Ees vesi, taga vesi, paremal vesi, vasakul vesi, all vesi, peal vesi?

Vastused:

1. Heeringas! Värvisin ta roheliseks ja riputasin seinale, et sa ära ei mõistataks.
2. Mina ujun.

Oppurringi ja seksioonide tegevus möödunud poolaastal.

1. Valga Ühisgümnaasiumi, Keskkooli ja Erakaubanduskooli seksioonide keskuseks on olnud juba 5 aastat ja on seda ka praegu Oppuring. Õpilased, kes soovivad näit. olla spordiringis, on sunnitud astuma enne Oppuringi liikmeks ja alles siis on tal õigus võtta osa mainitud seksioonist kui tegevliige.

2. Möödunud poolaastal tegutses 3 sektsi-

ooni ja nimelt Spordi-, Humanitaar- ja Komertsseksioon. Liikmete arv 21. detsembril 1936. a. oli 227, kelledest kuulusid Spordiringi 227 ja teistesse ringidesse umbes samapalju. Millised olid üksikute seksioonide tegevuskavad, sellest annan lühikese kokkuvõtte. Spordiring, kui teguvõimsam korraldas treeningtunnid 19 grupile kooli võimlas. Neist võeti väga ela-

valt osa. Korraldas kooli käsipalli esivõistlused ja finaali ühes tantsuga, millest samuti elavalt osa võeti. Samuti oli võistlus Gümnaasiumi ja Keskkooli vahel ühes koosviibinguga. Sügisel korraldati pesapalli esivõitlused, kus esimesele kohale tulnu sai auhinna. Meie kooli esitaja, Boris Usatenko Berliini olümpiaadil kandis sp. sekts. korraldusel ette oma muljed, mida ilustas valguspiltidega. Huvi oli suur ja osavõtjate arv rekordiline. Peale mainitute on peetud juhatus- ja üldkoosolekuid. Rahaline läbikäik oli tasakaalus 51 krooniga. Humanitarsektsioon, kus oli umbes 200 liiget, korraldas 1 referaatkoosoleku, kus refereeris õpilane O. Raudsepp teemal „Sissejuhatus kunstivooludesse“. Osavõtt oli elav, sest loengut ilustasid valguspildid. Peale selle oli 1 vaidlusõhtu teemal „Milline peab olema haritud inimene“. Osavõtt oli väga

elav. Kassa oli tasakaalus 5 krooniga. Kommertssektsioon, kus oli umbes 200 liiget, korraldas 1 vaidlusõhtu teemal „Lendav inimene“, rohke osavõtjate arvuga, 2 referaatkoosolekut ja male välkturniirid, mis praegu kestavad. Kassa oli tasakaalus 6 krooniga.

Mis puutub Õppurringi, siis olgu siin mainitud vaid seda, et ta toetas kõiki neid tegevusi rahaliselt ja valvas selle järele, et ei tekiks mingisuguseid arusaamatusi asjaajamisel. Rahaline läbikäik oli Õppurringil: liikmemaksust 56 kr. ja ülejääk eelmisest poolaastast 30 kr., seega eelarve tasakaalus 86 krooniga.

Nii olen annud lühikese kokkuvõtte möödunud poolaasta tegevusest ja soovin kõigile lugejatele head pidutaju.

O. Raudsepp.
Õppurringi esimees.

Statistilisi andmeid

VALGA ÜHISGÜMNAASIUMIST, KESKKOOLIST JA KAUBANDUSKOOLIST AASTAPÄVA PUHUL.

ADMINISTRATSIOON, KANTSELEI JA PERSONAAL. Valga Ühisgümnaasiumi ja Keskkooli direktoriks on Aleksander Raudsepp, kes sellele kohale asus 1. aug. 1934. Inspektoriks on alates 1. augustist 1932. Friedrich Klement.

Kooli asjaajajaks on alates 1. aug. 1935. Rudolf Aller, asjaajaja abiks alates 1. okt. 1935. Elli Siitan.

Õppejõudusid on Valga Ühisgümnaasiumis ja Keskkoolis 28, nimelt: Keete Ainver, Theodolinde Audova, Johann Bürger, Olga Bulavkin, Johannes Hirsch, Koidu Hämelesk, Eugen Kiiman, Hilda Kasak, Adele Kõiv, Gustav Loor, Liisa Luksepp, Johan Madisson, Juhon Nopasson, Edla Oidermaa, Juhon Palvadre, Martin Raid, Emil Rosin, Georg Säinas, Johannes Taal, Arnold Tammik, Minna Tammark, Linda Umalas, Helmi Valdmaa, Elise Vesilo, Ilse Viskar, Klaudia Voitk.

Vanemaid õpetajaid 6, õpetajaid 14, n.-õp. 2, õp. am. k. 5.

Kooliarst on dr. Elmar Gross.

Kooliteenijad: Julius Erk, Anna Uibopuu, Viktor Koop.

KOOLI MAJANDUS. Kooli arvepidamine sünnib büdžetilise arvepidamise alusel. Valga Ühisgüm. ja Keskkooli 1936./37. a. eelarve koos lisaelarvetega on tasakaalus kr. 25150.—. Koolil oli varandusi 1. aprillil 1936. a. kr. 51040,39. Sellest sisseseadet kr. 19202,20 väärtuses, õppeabinõusid kr. 12851,54, majandustarbeid kr. 2094,44, mitmes. vallasv. kr. 1230,63, tarvit. kõrvald, vallasvara kr. 2614,57, raamatukogu kr. 13047,01.

RAAMATUKOGUD. Kooli raamatukogus on 9832 köidet. Raamatukogu on jaotatud 2 pealiiki: õpetajate ja õpilaste raamatukogu, millised omakorda käsitamise hõlbustamiseks ja pedagoogilistel motiividel on jaotatud 22 eriliiki. Kooli raamatukogusse tellitakse 14 kodu- ja välismaa ajakirja ning 6 ajalehte. Välismaistest ajakirjadest oleks nimetada «Kosmos», «Sunday Pictorial» ja «Illustrated London News».

ÕPILASED. Valga Ühisgümnaasiumis ja Keskkoolis on 12 klassi, neist gümnaasium-klasse 4 ja keskkooli-klasse 8. Kõige suurem klass õpilaste arvult on keskkooli II klass — 54 õpil., kõige väiksem klass güm. kommertsharu V klass — 23 õpil. Õpilaste koguarv Valga Ühisgümnaasiumis ja Keskkoolis on 530, olles õpilaste arvult III kohal Eesti Vabariigis. Poisse on koolis 270, tüdrukuid 260.

Klasside kujunemine 1936./37. õpp.-a. algul:

Sama kooli eelm. klassist — 369 õpil.

Uuusi õpilasi 116 „

Teist aastat klassis 39 „

Kokku 524 õpil.

Õpilaste koostis 31. dets. 1936. a.

Vanemate elukoha järele:	Keskk. Güm.	Kaub. kool.
Valga linnast	344	39
Valgamaalt	129	31
Võõrast. linnadest	16	4
Võõrast. maakondadest	36	15
Rahvuse järele:		
Eestlasi	504	81
Venelasi	8	2
Juute	8	5
Poolakaid	1	
Lätlasi	4	1

Vanuse järele:	Vanus.	Keskk. Güm.	Kaub. kool.
	10	1	—
	11	23	—
	12	46	1
	13	51	9
	14	81	24
	15	98	30
	16	70	19
	17	64	5
	18	52	1
	19	21	—
	20	6	—
	21	8	—
	22	1	—
	24	1	—
	üle 25	2	—

Õpilasi linnast 360 — 68,50% õpil. üldarvust.

„ maalt 165 — 31,50% „ „

ÕPPETÖÖ EDUKUS MÖÖDUNUD POOLAASTAI..
Õppetöö edukuse poolest seisis I kohal III-a klass, (keskmise hinne 3,305) milline omandas ka õppenõukogu rändauhinna — hõbeplaadi. Senini oli hõbeplaat II klassil.

NÕRGEMAD AINED KOOLIS MÖÖDUNUD POOLAASTAL. Matemaatika 292 puudulikkude ja nõrka, eesti keel 152 puudul. ja nõrka, ingl. keel 141 puud. ja nõrka, saksa keel 114 puud. ja nõrka, ajalugu 63 p. ja n., loodusteadus 54 p. ja n.

ÕPILASTE AINELINE TOETAMINE 1935./36. ÕPPEAASTAL. Toetust on antud Valga Ühisgümnaasiumi ja Keskkoolis Vanemate Komitee, õppenõukogu ja HM Kooliv. summadest 35 õpilasele kr. 1062,95 suuruses õppemaksu tasumise, tasuta lõuna ja stipendiumide näol. Õppemaksust oli vabastatud 76 õpilast kr. 2530.— suuruses summas.

Kaubanduskoolis: Toetust on antud lastev. komitee poolt õppemaksu tasumiseks 2 õpilasele kr. 50—. Õppemaksust oli vabastatud 11 õpil. kr. 268,75 suuruses summas.

KOOLI LÕPETANUD. Valga Ühisgümnaasiumi on lõpetanud ajavahemikul 1. aug. 1932. kuni senini 246 õpilast.

VALGA LINNA ERAKAUBANDUSKOOL. Asutatud 1. okt. 1935. Juhataja Aleksander Raudsepp. Ühine kantselei gümnaasiumi ja keskkooliga. Õpetajate arv 19. Õpetajaiks on: F. Klement, J. Nopasson, J. Hirsch, A. Kõiv, G. Säinas, L. Umalas, E. Vesilo, H. Kasak, E. Kiiman, J. Taal, M. Tammark, H. Valdmaa, K. Voitk, G. Loor, K. Hämelesk, I. Viskar, E. Rosin, M. Raid.

Õpilaste koguarv — 92, neist poisse 34, tüd. 58.

R. A.

„Hõigule“ kaastöid hankimas.

Ühel Õppuringi üldkoosolekul valiti mind „Hõigu“ toimetajaks. Tuli kohe algusest peale aktiivselt tööle hakata. Selleks asusin kohe kaastööde kogumisele, siis palumisele ja lõpuks koguni mungumisele, kuid õpilaste seas leidis siiski vähe neid, kes oleksid tahtnud töötada oma ajakirja hääks.

„Maksa palka, küll siis kirjutatan!“ „Mis mina siis tean kirjutada?“ „Ja-jah, küll ma kirjutatan.“ — Nii vastati, kui läksid mõnelt õpilasele paluma, et „no kirjuta, kallid sõber, „Hõigule“ midagi — meil praegu sarnane kriisi aeg, kõigil on ajud tuupimisest või mitte-tuupimisest päälüül külge kuivanud — ei need vabane säält niipea vabamaks mõtteks, ammugi siis veel isetegevuse hääks — kirjutamisest rääkimata. „Oled muidu päris kena plika ning koolis läheb sul ka väga hästi — ohverda mõni tund!“ — „Miks siis just mina, miks mitte teised? Kirjuta teile, vaeva oma ajusid — silmade ümber tekkivad mustad ringid, kulmud jäävad värvimata — kes

mind nõnda võtab, jään vanatüdrukus Peab kogu oma ajanutukese rakendama hää tunnistuse ja peiu saavutamiseks!“

Poisid jälle „Mis sa jändad, ega keegi sulle selle eest kolme pane, jätad õpingud lõdvemaks, pedagoogid vaatavad — poisil aega ajalehe juures töötada — raiskab oma kallist aega — paneme kaks sisse, küll siis sihukesed mõtted kaovad. Vaata ette, teed eneselegi liiga — meid aga ei maksa sul häirida. Meile on küllalt, kui kahtede arv ei ületa punast joont, ning kui plikad meist tarvilikul määral lugu peavad. Viimase saavutamiseks aga peab neid määrima, see aga võtab palju aega, vahest peab isegi magamisest ja õppimisest loobuma — rääkimata isetegevusest ja kirjutamisest.“

Kurvvalt kuulad ja mõttled, ehk on neil õigus. Kaotajana poed kõrvale ja jääd ootama paremaid aegu.

J. Järlik.

Vastu aktiivsemale tegevusele.

Quo vadis?

Milleks meie elame? Kas selleks, et taevasse pääseda? Või arvab mõni, et põrgus on lõbusam? Arvan, et elame elu enda pärast. Miks ei peaks me ka õppima teaduse enda pärast? Number on ainult kahtlaseks mõõdupuuks ja õppimine tema saavutamiseks on aeglane enesetapmine. Kooli suurimaks puuduseks ongi see, et ta kaotab oma iseloomu kui teadusetempel ja muutub mingiks kaalukojaks. See aga on vähemal või suuremal määral välditav, sellest hoolimata et ta ühtlasi on ka paratamatu-sega seotud.

Miks ei või meie ka isetegevust arendada ta enese pärast, liiategi veel, kui tulu sellest meile on tihti suurem kui ühekülgsest õppimisest?

Kasvatuse ja hariduse omandamisel on eriti suure tähtsusega õpilaste isetegevus ja omaalgatus. Seda kõike on aga kahjuks meie õpilaskonnas vähe — vaatamata soodustusile, mida hr. direktor ja õpetajaskond tahaksid teha meie isetegevusele. Muide on meie isetegevusorganitest ainukesena Spordiring suutnud säilitada oma tegevuses offensiivset iseloomu.

Kuhu jääb aga vaimuterevus, mille eest peak-

sid hoolitsema Hum.-tead. sekts. ja ajakiri? Vaim jääb kängu. Keegi ei taha olla teravmeelne, vaimukas — keegi ei taha arendada endas vaimset jõudu. Vilets on inimene, kui tema vaim on vilets, hale on ta, kui tema keha on jõuetu. Sellepärast karastage treening- ja võistlustules oma keha, sama tehke ka vaimuga teravmeelsetes vaidlustes ja kirjutistes. Ilus on ainult see inimene, kelles vaimsed ja ka füüsilised jõud on arenenud harmooniliselt täiuslikkuseni.

Ärge olge vaimuvaesed, see peegeldub teie kõnes ja kutsub esile kahjatsust. Meie ei tohi sammuda vaimuvaesuse suunas! Vaim ja teravmeel peavad olema aukohal! Kadugu passiivsus, jõhkruks ja hangeldamine! Haaraku aktiivne isetegevushoog kõiki õpilasi — ainult selliselt suudame täita oma kohustusi ja sammuda vastu paremale tulevikule!

J. Järlik.

Mõistatusi ja ristsõnu.

Toimetaja G. Grigorjev.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
		30	31	32	33	34	35	36	37	38	39			
		40	41	42	43	44	45	46	47	48	49			
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61			
62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73			

1—12 Film kino «Ilmarinest». 13—30 Värviline film jooksnud kino «Ilmarines» läinud aastal. 31—40 Film — lähemal ajal jookseb kino «Ilmarines». 41—51 Film, milles mängivad kuulsad kinokoomitud — lähemal ajal kino «Ilmarines». 52—64 Film Marie Andergast'iga peaosas. 65—70 Filmistar, mängis peosa värvilises filmis, mis jooksis «Ilmarines». 71—73 Filmiühing.

I 53 51 32 49 72 57 32 38 49 23 36 46 11 26 — 31 32 24 56 43 60 6 40 50.

II 4 7 9 52 4 45 35 3 18 64 — 28 34 37 25 59 28 38 2 10 23 25 6 14 10.

III 6 47 8 5 30 62 66 30 62 48 66 67 — 6 21 16 15 73 61 18 50 44 16 16 24 — 55 71 24 4 27 58.

IV 29 69 68 54 70 29 39 6 32 — 13 64 22 50 63 64 22 2 20 12 — 1 41 33 61 19 65 17 42 6 17 33.

I Filminäitleja, mängib peosa filmis «Port Arthur», mis jookseb lähemal ajal kino «Ilmarine's» — Kuulus filmistar ja lauljanna.

II Filmistar, kes mängis koos viulukunstnik Vasa Prihoda'ga filmis «Maharadsha valge naine» — Filminäitleja, mängib filmis «Julika», mis tuleb lähemal ajal linastusele kino «Ilmarines».

III Hiljuti kino «Ilmarines» linastusel olnud vene film — Filminäitleja filmist «Moskva — Schanghai» — Varsti kino «Ilmarines» linastusele tuleb film.

IV Filmistar filmist «Vallatu kuninganna» — Filmistar filmist «Kerge ratsavägi» — Film kõrveelanikkude elust, linastusel olnud kino «Ilmarines».

Õieti lahendajate vahel loositakse:

8 pääset odavamasse Valga kinoteatrisse «ILMARINE» (I koht).

Lahendused saata Valga Ühisgümnaasiumi õpilasele Georg Grigorjev'ile.

(Lisada mõistatuse lahendusele).

Lahenduste kupong.

Lahenduste saatmise viimane tähtpäev on 6. märts 1937.

MEIE KOOLI MALERINGIST.

Senini on töötamine olnud edukas. On peetud kaks välkturniiri ja praegu on käimas kooli meisterturniir, mis varsti lõpule jõuab.

Esimesel välkturniiril tulid kohtadele:

1. A. Ulfsak 8 p.
2. J. Gross 7 p.
3. Bachverk 5 p.
4. Schinmann 5 p.

Teise välkturniiri tagajärjed olid:

1. A. Ulfsak 14 p.
2. J. Gross 12 p.
3. Sellis 10½ p.

Ühisus

„Lõuna-Eesti Eksporttapiamajade“

kauplus Valgas, Vabaduse 32, telef. 32.

H. EINER

VALGAS.
Kesk tän. 13.

Kosmeetika- ja värvikauplus.

L. Usatenko

Valgas, Kesk tän. 19.

Suurem kübaraäri ja vormimütsitööstus.

Ostke N.-Vene

õmblusmasinaid

„UNION“

Võistleb maailma parimatega.

ESINDUS:

K/m. Th. Karolin, Valga

Vabaduse tän. 34. Telef. 175.

Vennad GROSS.

Koloniaal-, jahu- ja viljakaubad.

Valga, Vabaduse tän. 28. Telef. 24.

K.-m. J. Puhk & Pojad

Valga kontor Vabaduse 32, telef. 91

Asjatundlikud suitsumehed

nõuavad ainult

ETK tubakaid ja paberosse.

Kotkas, ETK nr. 1., Sangar.

AHTO, KULDMEDAL ja TURIST.

Õpilased ostavad vastupidavamaid ja mood-
samaid jalanõusid
alandatud hindadega

Fr. Hermlin'i jalanõude kauplusest
Vabaduse tn. 6.

A. Suur'e

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplus

Vabaduse tn. 26.

Valga Raudteelaste Tarvitajateühing

Suurem ühistegeline ettevõtte Valgas.

KAUPLUSED: Valgas, Vabaduse tn. 14-b,
Vaksali puiestee, raudteemajas,
Võru tn. 42, Pikk tn. 17 ja
Sangaste Tsirgulinna.

OMA LEIVATEHAS.

O. LEDIK

VALGAS, VABADUSE 5.

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALI KAUP-
LUS. AJALEHTEDE TELLIMISTE JA KUULU-
TUSTE VASTUVÕTMINE. EESTI SEEMNE-
VILJA ÜHISUSE ESINDUS.

Trükikoda. Kõitekoda.
KUMMITEMPLITE TÖÖSTUS.

Maailmas parimad

**Raadio
aparaadid:**

**Körting, Kuldtäht,
Kungla, Korall ja
Helimeister.**

O. RITSON, Valga, Kesk tän. 21.

M. Päiv

Vabaduse tän. 6.

Moe- ja pudaasjade kauplus.

Kevade hooajaks kõige uuemaid moeartikleid:
siidpesu, gaas šalle, kindaid, polosärke ja muud
pudukaupa alati suures valikus saadaval.

Kultuur-Joh. Meister, Valgas

Kesk. tn. 27. Tel. 129.

Raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplus. :: Tepeetide ladu. :: Laste mänguasjad.
Nahk ilutööd. :: Soome kristallid.

TRÜKIKODA.
Uued moodsad kirjad.

KÖITEKODA.
Jlu- ja brošüürköited.

VOLDEMAR PIHAP

Jaani tn. 5/7.

VALGA-EESTI.

Telefon 35.

THE SHELL COMPANY of Estonia Ltd. London Valga esitus.
BENSIIN, PETROOLEUM, MÄÄRDEÖLID.

Katusepapp ja katusetõrv. Värnits, maalrivärvid, liim, ja kriit. Telliskivid, ša-
mott-kivid, silikaat-kivid ja ahju tarbed. Lubi, tsement, krohvmatid ja naelad.
Veskikivide valamise materjal. Elektri materjal.

52884

* V. TRAUSS *

KAUBANDUS-TEHNIKA KONTOR

VÄLISMAA VABRIKUTE ESINDUS

VALGAS, KESK T. 11

TELEFON 1-63

Masina-, mootori- ja tsilindri **õlid**, tavotid ning määrded ja teised naftasaadused tuntud headuses kõigile vastuvõetavate hindadega. **SKF** kuul- ja rull-laagrid suures valikus vabriku hindadega. Transmissioonivõlli teras igas mõõdus. Mootoriküünlad. Elektrimootorid, armatuurid, triikraud, keedunõud ja muud elektri majapidamise tarbed. „**Osram**“, „**Set**“ ja teised elektri pinnid. Võtan vastutusega oma peale korterites ja tööstustes uute elektrivalgustuse sisseseadete kui ka vanade korrastamise ning ümberseadmise töid vastavalt tehnilise järevalve nõuetele. Ehitan ja korraldan ka piksevardaid. Siemens-Schuckert vabriku voolumõõtjate ja muude kvalitat. toodete esindus.

*Jalgrattad ja nende osad. „**FORD**“ sõidu ja veoautod ning „**FORDSON**“ traktorite esindus. Auto osad ja -tarbed. Tiisleri tarbed ja tööriistad. Viinerid. Maalri värvid, värnits, pintslid ja muud tarbed. Emallid, lakid ja poliituurid. Võtan oma peale igasuguseid veevarustuse, keskkütte ja kanalisatsiooni töid ning parandusi. Eelarved ja kalkulatsioonid tasuta. Laos alati kõik selle ala kaup saadaval. Katuse papp ja kõrgeväärtusline katuse tõrv. Hinnad mõõdukad! Teenimine asjatundlik!*